

03.08.1989) та ‘представник кого-, чого-небудь’ (напр.: *Тільки в 60-х роках хвиля українського впливу знов набігла на Галичину, і знов у формі зверхнього україно- і козакофільства. Ся течія найкраще характеризується відносинами її головного **репрезентанта**, Куліша, до Котляревського (І. Франко); Означено-особові речення як **репрезентанти** стильової економності* (З наук. літ.).

Отже, у сучасній українській літературній мові дієслова *презентувати* і *репрезентувати*, дієприкметники *презентований* і *репрезентований*, іменники *презентація* і *репрезентація*, *презентант* і *репрезентант* розрізняються за своїми значеннями, тому не можуть бути взаємозамінними. *Презентувати*, *презентація*, *презентований* означають ‘публічно представляти щось нове, ознайомлювати з якимсь новим вагомим здобутком’, тоді як *репрезентувати*, *репрезентація*, *репрезентований* — ‘бути представником кого-, чого-небудь і від когось, чогось; представляти; бути виразником якихось поглядів’.

Тетяна Гарбарчук

ЧОМУ ВОНИ ГОРЕ-ФАХІВЦІ?

Сьогодні чуємо і читаємо: *Нещасні діти, яких виховують горе-педагоги; Приречені пацієнти, яких оперує горе-хірург; Страждають невинні люди через горе-міліціонерів; Ошуканими є виборці через горе-депутатів*. Чому так називають цих невдах-фахівців?

Упродовж останніх років в українській мові з’явилося чимало складних слів на позначення людей певної професії з першою частиною *горе-*, на яку припадає основне оцінне навантаження, що вказує переважно на несправжність, непрофесійність представників певного фаху. Цю частину складних слів уже зафіксовано зі значенням ‘поганий, негідний’ в однотомному тлумачному «Словнику української мови» (К., 2012. — С. 198) і проілюстровано прикладами *горе-інженер*, *горе-музи-*

ка, *горе-теоретик*, *горе-турист*, *горе-філософ*. Особливо багато таких новотворів на сторінках українських газет, пор.: *Нині горе-футболіст*, на спортивній кар'єрі якого тепер однозначно буде поставлено хрест, перебуває в Севастопольському ізоляторі тимчасового утримання (Україна молода, 23.11.2010); *Не впоравшись із керуванням, горе-«машиністка»* врізалася в будинок пообіч колії (Україна молода, 1-2.02.2013); *Ми обурені повторним призначенням цього осоружного горе-міністра* (Українське слово, 16-22.01.2013); *Горе-маклери* діяли за добре розробленою схемою (Блискавка, 2013, №11); *Після всього побаченого на тілі сина вона звернулася зі скаргами на протиправні дії горе-міліціонерів* (Україна молода, 26.12.2012).

Наведені приклади засвідчують, що компонент *горе-* у структурі складних слів став словотворчим засобом стилістично зниженої характеристики осіб. Поява таких утворень зумовлена тим, що в багатьох галузях з'явилося чимало сумнівних за репутацією та професіоналізмом фахівців. Саме тому цей компонент поєднується переважно з іменниками — назвами осіб за професією, видом занять тощо. Донедавна значення несправжності таким назвам надавали здебільшого компоненти *квазі-*, *псевдо-*, зрідка *лже-*, пор.: *квазіспеціаліст*, *псевдоспеціаліст*, *псевдоноватор*, *лжепророк*, *лжесвідок* та ін. На відміну від них питомий український іменник *горе* виявився виразнішим засобом негативної оцінки непрофесіоналізму фахівців, увиразнення іронічності словоформи, а тому і набув поширення в складних іменниках, де поєднується зі словами різного походження. Про його переважання свідчать гібридні утворення, у яких він поєднаний з новітніми запозиченнями, пор.: *горе-маклер*, *горе-брокер* та ін. Це означає, що в українській мові перша іменникова частина *горе-* у структурі складних слів істотно потіснила у вжитку раніше запозичені, стандартні компоненти зі значенням несправжності, непрофесійності.